

İngilizce, Türkçe ve Kürtçe

Mümtaz'er Türköne

21/02/2012

İngilizce eğitiminin tam bir fiyasko olduğunu TEPAV'ın araştırması gösteriyor. Ekonomik büyüklük olarak ilk 20'ye giren Türkiye'nin, İngilizce eğitiminde değerlendirmeye dâhil edilen 44 ülke arasında 43. olması, tersinden bakıldığında büyük bir başarı.

Dürümün hepimiz farkındayız. Yüzlere hatta binlere varan ders saatlerinde, hazırlık sınıflarında çocuklara İngilizce dersi veriyoruz. O kadar uzun bir dil eğitiminden sonra gençleri basit bir İngilizce cümleyi kullanamayacak durumda tutabilmek, başarılması zor bir sonuç olmalı. Sizce eğitim sistemimiz böyle işi nasıl başarabiliyor?

İngilizce dersleri ve hazırlık sınıfları bütünüyle kaldırılrsa, dil eğitimi ihtiyarî hale getirilse dil bilen gençlerin oranı birkaç kat artabilir.

Türkçe eğitimi de pek farklı değil. Diksiyon bütünü. İlk üçüncü sınıfta öğrenilmiş olması gereken gramer kuralları üniversite öğrencilerinde bile tutmamış durumda. İfade-i meram, idare-i kelâm çok düşük seviyede. Türkçesi gelişmemiş olanın İngilizcesi de bir sınırdadır. Üniversitelerde İngilizce eğitim ilerledi. Ancak eğitim dili düşünce dili düzeyinde olmadığı için, öğretimin içeriği de basit taklitleri geçemiyor.

Bugün yani 21 Şubat, dünyada "Anadil günü" olarak kutlanıyor. Aklımıza hemen Kürtçenin gelmesi lâzım. Türkiye'nin ana sınıfları olan Kürt sınıfları bir Kürtçe sınıfları Çözümün ayağa kalkması için sınır, Kürtçenin eğitim dili olarak kullanılması. Yeni anayasa tartışmalarının birinci sıraya yerleşen tartışma konusu ise "resmî dil", dâvayıyla Kürtçenin statüsü sınıfları Kürtçe -özel adıyla Kırmançi dili- nüfusun azımsanamayacak bir kısmının anadili. Buanadil eğitime girerse, devlet vatandaşlarına anadilde eğitim fırsatı sağlarsa ne olur?

Bülent Arınç, Kürtçenin "medeniyet dili" olmadığını söyledi. Sübjektif bir hüküm. Bir dili cazip hale getiren "ekonomik dil" olması. İngilizce, istihdam imkânı, yani ekonomik getirisi için tercih edilmiyor mu? Türkçenin Kürtçeye mükayesesi sadece ekonomik olarak hangisinin daha

çok işe yaradığıyla ölçülebilir. Kürtçe eğitim veren okullar açılma veya iki dilli eğitim düzenine geçilme, Kürtçeye olan talebi büyük ölçüde piyasa belirleyecektir.

Kürtçenin bir kültür dili olarak eleğine eline... Eğitim dili haline gelmesinin Kürtçenin akıbetini İngilizceye veya Türkçeye benzeteceği ortada. İngilizceyi öğretemeyen, Türkçeyi rezil eden eğitim sistemi Kürtçeyi öğretmeye kalkınma ortaya nasıl bir sonuç çıkar? Sorunun cevabı, Türkçe ve İngilizcedeki dil eğitiminin katatlığında farklı.

Eğitim sistemi, sadece snavda sorular olarak sorulabilecek nesnelere öğretiyor. Sadece dilde değil, bütün alanlarda böyle. "Öğrettiğimiz şeyler ne işe yarıyor?" sorununun, Talim Terbiye Kurulunun kapısından içeri girmeğine izin verilmiyor. Amaç öğrenmeye poteki aydırmak. İngilizcede veya Türkçede ayağınız potekiler ile dili bir düşünme ve ifade aracı olarak kullanmaya izin vermiyor. İki dilli eğitim de, keşirmeden poteki ayma sorun olarak şekillenecek. Kürtçeyi bir edebiyat ve kültür dili olarak öğretmeye niyet eden öğretmen öğreniminden olacak.

İngilizce eğitim sorun, eğitim sistemimizdeki katatlığı öteriyor. İdeolojik yükler ve öğrenmeye remlî disiplini benimsetmek örevi, öğretmen için meleşini iş bir şekililiğe mahkûm ediyor. Bir eğitim yılı boyunca 48 adet remlî gün ve hafta varmış. Her öğretmen biremlî günlerin kulanma sorunlukları üzerine alıyormuş. Andımızdan remlî kulanmalara kadar geniş bir yelpazede öğretmenler eğitim dışında her şeyle meşgul olmak zorundalar.

Kürtçe, eğitim dili olarak benimlenmeli. "Eğitim dili" ile kaş edilenin bütün eğitim ve öğretim faaliyetinin o dilde yapılması olduğunun vurulayalım. Dünyada böylelama aynı okul binasında iki dilli eğitimle karşılanıyor. Talebe öre Türkiye'nin her yerinde iki dilli eğitime geçilebilir. Ütelik boteşebbü, eğitim sistemimizin bütün vidalarının ve dişlilerinin özden çeçirilmeğine fırsat verebilir. Nasıl olma hanı dilde olma olun, çokklarımıza eğitim veremiyoruz.

Herkesin "anadil ünü"nü ktlüyor. İnanın doğmıyla kazandığı dil yeteneğinin ve öğrendiği anadilin, onunın yapan ve herkesin ayı öterme ereken en temel değerlerden biri olduğunbveile ile hatırlamamız lâzım.